

בס"ד. יום ד' פ' מטות-מסעי, כ"ה תמוז, ה'תשי"ג.

— בעת ניחום אבלים אצל משפחת העכט* —

א. ענין האבילות — שעל זה כותב הרמב"ם: "כל מי שאינו מתאבל כמו שצוו חכמים הרי זה אכזרי", ומובן, שהכוונה בזה היא לא רק ל"אכזריות" מצד אנושיות בלבד, אלא גם מצד תורה — הוא על סילוק הנשמה מהגוף.

ובענין זה — ב' הפכים:

מחד גיסא — הרי הגוף אינו אלא טפל לגבי הנשמה, ועבודת הנשמה היא לברר ולזכך את הגוף, שבשביל זה יורדת ומתלבשת בהגבלות הגוף, ואח"כ, בצאת הנשמה מהגוף בטלים ההגבלות שהיו לה בהיותה מלובשת בגוף.

ולאידך גיסא — גדולה ביותר מעלת וחיבות הגוף, וכידוע דברי כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע שאמר פעם לבנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר, בהראותו על ידו³: ראה גודל ערך הגוף, כמה תומ"צ יצקו ("געגאָסן") בשבילך!

ולהעיר גם מהדין שפיקוח נפש — אפילו על הספק — דוחה כל התורה כולה⁴, כיון שכל התורה היא בשביל ישראל⁵.

ומזה מובן גודל היוקר של כל רגע ורגע שהנשמה מלובשת בגוף — שביכלתו לקיים עוד מצוה ועוד מצוה. והרי עילוי זה נחסר בהסתלקות הנשמה מן הגוף.

ב. אמנם, בענין זה יש עצה להקל את האבילות:

ובהקדמה — שאחת המצוות העיקריות היא ללמד את בנו תורה, כמ"ש⁶ "ושננתם לבניך" [וכמו כן ישנו החיוב ללמד את בן חברו,

(3) כ"ק אדמו"ר שליט"א הראה ג"כ על ידו הק' (המו"ד).

(4) ראה יומא פב, א. כתובות יט, א.

(5) ראה גם סה"ש תשמ"ט ח"א ע' 129 הערה 61. תנש"א ח"ב ע' 817.

(6) ואתחנן ו, ז.

(* אחר פטירת אביהם הרה"ח ר' יהושע ז"ל — כ"ב תמוז תשי"ג.

(1) הל' אבל ספי"ג.

(2) ראה גם תו"מ ח"ח ע' 37. וש"ג. מכתב כ"ו תמוז שנה זו (אג"ק ח"ז ע' שכב,

ובהנסמן שם).

"לבניך אלו התלמידים", ו"כל המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו"⁸, אלא שבנו קודם⁹, ובוזה נכלל כל עבודת הבן בקיום התומ"צ במשך כל ימי חייו, כיון שבאה כתוצאה מהלימוד והחינוך של אביו.

[ואף שענין זה בא לאחר זמן — הרי מצינו דוגמתו בהלימוד עצמו, שיתכן לפעמים שאין רואים הצלחה על אתר, אבל לאחר זמן רואים את התוצאה מהלימוד שהי' משך זמן לפנ"ז. ועד"ז בנוגע לתמכין דאורייתא — שיתכן שעדיין לא הגיעו המעות לידי העוסקים בתורה, ויגיעו רק לאחר זמן, כתוצאה מהנתינה שהיתה משך זמן לפנ"ז].

ומזה מובן, שגם לאחר סילוק הנשמה מן הגוף, הנה כאשר הבנים עוסקים בקיום התומ"צ, הרי זה נחשב כאילו הוא בעצמו עוסק בקיום התומ"צ (אע"פ שאין זה דומה ממש להעסק בתומ"צ בעצמו בהיותו בחיים, וע"ד שלימודו בעצמו קודם ללימודו עם בנו¹⁰).

וזהו גם תוכן דברי הגמרא¹¹ "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים" — שהרי הפירוש ד"זרעו בחיים" הוא (לא רק שהנפטר השאיר אחריו בנים ("זרעו") שהם בחיים, אלא) שהבנים ממשיכים באורח-החיים של אביהם, חיים אמיתיים, חיי התומ"צ, ועי"ז "אף הוא בחיים"¹².

ג. ענין הנ"ל יש בו כדי להקל — במדה מסויימת — את האבילות.

ולהעיר, שבכלל יש להקל בעניני אבילות, ו"הלכה כדברי המיקל באבילות"¹³. ויש בזה גם קולא — וטובה — לנשמת הנפטר כו"¹⁴.

וענין זה מודגש יותר כשנמצאים בימים אלו דאבילות ישנה (האבילות דג' השבועות על כללות ענין החורבן והגלות), אשר בודאי יהפכו במהרה בימינו לששון ולשמחה¹⁵, ואז גם אבילות חדשה תשכח מן הארץ¹⁶.

<p>הוא בחיים".</p> <p>13) עירובין מו, סע"א. וש"נ.</p> <p>14) ראה גם תו"מ — מנחם ציון ח"ב ריש ע' 357. ע' 371.</p> <p>15) ראה זכרי' ח, יט. רמב"ם הל' תעניות בסופן.</p> <p>16) ראה גם תו"מ שם ע' 483.</p>	<p>7) ספרי ופרש"י עה"פ.</p> <p>8) סנהדרין יט, ב. וש"נ.</p> <p>9) הל' ת"ת לאדה"ז פ"א ה"ח. וש"נ.</p> <p>10) שם ה"ז. וש"נ.</p> <p>11) תענית ה, ב.</p> <p>12) כ"ק אדמו"ר שליט"א פנה אל האלמנה, ואמר: כיון שהבנים ימשיכו בודאי באורח-החיים של אביהם (הבעל), הרי "אף</p>
--	--